

Proeve van bekwaamheid in Landgraaf

Een wereldkerst

Iedereen heeft het erover. Hoe organiser je een proeve van bekwaamheid?

In Limburg doet CITAVERDE College dit in samenwerking met PTC+.

Gedurende drie weken activiteit en creativiteit laten de leerlingen van Interieur en Vormgeving het resultaat zien in Wereldtuinen MondoVerde. En dat alles volgens een strak plan.

Het is guur en koud buiten. De wind jaagt door de heuvels van Zuid-Limburg en het theehuisje in de Japanse tuin van Mondo Verde. Cynthia staat er wat bibberig bij. Ik uit mijn bezorgdheid. Volgende week vrijdag is de oplevering en dan moet de kerstversiering klaar zijn. Cynthia kan zich geen ziek zijn veroorloven. “Daar hebben we het dus over. Of ze daar van te voren rekening mee heeft gehouden, op gekleed is.” zegt Ansjeliek Coolbergen. Ansjeliek is assessor van PTC+. Samen met Liesbeth van Straeten observeert zij vandaag hoe de leerlingen werken. En dan gaat het lang niet alleen over technische zaken. Juist op deze dag, nu de leerlingen druk aan het werk zijn, kunnen de assessoren zien hoe de leerlingen het werk organiseren, hoe ze letten op veiligheid, voor henzelf en

voor de andere leerlingen. Ansjeliek verwijst naar Elis. Elis slaat steen kapot om een mozaïek te maken. Maar waarom doet ze dat op de grond? Elis geeft aan dat de tafels te weinig stabiel zijn. “Dat is goed, daar heeft ze dus over nagedacht. Maar ze doet dat midden in het gangpad, en dat is weer minder.”

IKEA-advies

De twee assessoren van PTC+ weten waar ze over praten. Liesbeth en Ansjeliek hebben beide een achtergrond als arrangeur/vormgever en ze hebben een assessorentraining gehad. Ze zijn ISO-gecertificeerde assessoren. Ze hebben duidelijke afspraken over hoe ze vandaag aan het werk gaan. In het voorbereidende werkoverleg verdelen Ansjeliek en Liesbeth de leerlingen. Ze bekijken de schetsen en *moodboards* (zie kader) van de leerlingen. “Dan weten we waar we het over hebben, volgende week bij het criterium gericht interview (zie kader). Dat scheelt tijd straks.” Ze zullen bij alle leerlingen langs gaan om ze te observeren en zondig stellen ze de leerlingen een paar vragen. Aandachtspunten van vandaag zijn de competenties ‘verantwoordelijkheid dragen’ (de vormgever leefomgeving werkt verantwoord) en ‘toepassen procedures en regelgeving’ (werkzaamheden verlopen volgens vastgestelde procedures en regelgeving). Als we om tien uur de grote loods van het park binnen gaan zijn de leerlingen druk in de weer. Micky vraagt om een extra lijmpistool. July Wolfs, de begeleidster van CITAVERDE College, belooft er vanmiddag voor te zorgen. Vanochtend heeft ze eerst nog overleg met de assessoren, de planning voor de komende week wil ze nog doorspreken. Liesbeth legt de leerlingen uit wat ze vandaag gaan doen. “Jullie zullen ons veel aantekeningen zien maken, maar laat je daardoor niet van de wijs brengen. We noteren niet alleen kritiekpun-

Een van de uitgewerkte opdrachten

Het vormgeven van een *moodboard*

Na het verkoopgesprek verdiep je jezelf in de klantvraag, door goed te onderzoeken welke factoren van belang zijn. Je maakt aan de hand van het programma van eisen en de gevonden gegevens van je onderzoek een moodboard (sfeerbord), waarin je de volgende punten naar voren kan laten komen: Sfeer, trend, kleur, materiaalkeuze, vormen, technieken die je gaat toepassen, bevestigingsmethodes, etc. Dit moodboard geeft een idee aan de klant in wat voor sfeer / stijl jij het object wil ontwerpen.

Deze opdracht wordt beoordeeld aan de hand van de volgende beheersingscriteria:

- Ontwerpt eenvoudige arrangementen op basis van vaktechnische en vormgevingscriteria.
- Geeft toelichting op zijn ontwerp en visualiseert zijn ontwerp met 2D- en 3D-technieken.
- Ontwerpt vanuit de context van ruimte en omgeving functionele en decoratieve toepassingen met natuurlijke materialen.
- Betreft ontwikkelingen uit kunst en cultuur.

Op te leveren product: *Moodboard*

Inleveren: Het *moodboard* neem je mee naar het tussengesprek en naar het criteriumgericht interview.

ten, maar ook positieve zaken.” In de instructie voor assessoren staat dat ze de leerlingen op hun gemak moeten stellen.

PTC+ levert niet alleen de assessoren, maar adviseert CITAVERDE College ook bij de vormgeving van de proeve van bekwaamheid (pvb). Sinds mei 2007 ont-

wikkelde PTC+ voor alle afdelingen van de school een dertigtal pvb's. “Wij concretiseren de Groene Standaard”, zegt Sicko de Vries, adviseur bij PTC+. Wat in de Groene Standaard nog een vage omschrijving is, ligt hier op tafel in de vorm van een instructie en uitgewerkte opdracht voor de leerlingen (zie kader: op-

dracht *moodboard*), een instructie en beoordelingsformulier voor de assessoren, een toelichting voor de school en een toetsmatrijs. “Maar die toetsmatrijs gaat er waarschijnlijk uit, dat is nog een relict uit de tijd van de KS2000”, beantwoordt Sicko mijn opgetrokken wenkbrauwen. PTC+ regelt niet alles voor de

→

De Proeve van Bekwaamheid Nature Design

Wat? Ontwerp voor een van de wereldtuinen een passend kerstarrangement en voer dat uit.

Waar? Wereldtuinen park Mondo Verde in Landgraaf.

Wanneer? Van 8 tot en met 30 november; totaal drie weken.

Wie? Tweedejaars leerlingen van het CITAVERDE College in Heerlen.

Betrokken partijen: het CITAVERDE College, PTC+ (advies en levering assessoren). Mondo Verde (authentieke leeromgeving, klant).

De stappen:

- 8 november: Verstrekken en uitleg opdracht. Leerlingen lezen zich in.
- 9 november: Het verkoopgesprek. Individueel gesprek met de klant Thei Wetselaar, medewerker van Mondo Verde. Opstellen programma van eisen. Observatie door een assessor van PTC+ en van CITAVERDE College.
- 9-16 november: Brainstorm, onderzoek, ideevorming, maken schetsen, maken *moodboard* en voorbereiden presentatie aan de klant.
- 16 november: Het tussengesprek. Leerlingen presenteren individueel hun ideeën en planning aan Thei Wetselaar. Observatie door assessor van een andere vestiging van CITAVERDE College.
- 19-29 november: Uitwerking ideeën op locatie. Vijf dagen in de week van 10.00 tot 16.00 uur. Begeleiding door CITAVERDE College.
- 23 november: Observatie van werkzaamheden en bevraging door twee assessoren van PTC+.
- 29 november: Oplevering producten aan de klant, Thei Wetselaar. Invullen klanttevredenheidsformulier.
- 30 november: Criteriumgericht interview (eindgesprek) door twee assessoren van PTC+ en twee van CITAVERDE College.

school. De dagelijkse begeleiding ligt in handen van Julie. Zij onderhoudt ook contact met Thei en regelt materialen en gereedschappen. Ook de verantwoording naar de KCE ligt bij de school, evenals het bedenken van de opdracht, het aanleveren van interne assessoren en het vinden van een authentieke toetsomgeving. IKEA en Intratuin waren ook nog een optie. Sicko houdt ze nog in gedachte voor een volgende pvb, wellicht ook voor andere vestigingen. Want dat is wat PTC+ wil: op meer scholen een rol spelen in het traject van toetsing.

De opdrachten en instructies zijn dan ook zo geformuleerd dat ze in meerdere omgevingen bruikbaar zijn. Bij opdracht 2 'Verkoopgesprek' moeten de leerlingen een gesprek voeren met een

klant om een object uit te voeren. Dat object kan bloemwerk zijn maar ook een theaterdecor of de aankleding van een restaurant.

Naaiëls van oma

Het object van Elis is een oranjebruin raam met mozaïekfiguren. Elis drukt haar stukjes terracotta in sierlijke motieven in de tegellijm. Zij maakt een arrangement voor een Andalusische tuin. Daar zijn veel Moorse invloeden te vinden, islamitisch dus eigenlijk. Elis is moslim dus dat sluit mooi aan. Toch vond ze het niet gemakkelijk. "Na het verkoopgesprek werd de opdracht me pas echt duidelijk. Thei zei 'Alhambra' en 'laat me verrassen'. Ik ben toen op internet gaan kijken bij Alhambra. Van allerlei verschillende motieven heb ik

stukjes geknipt en die weer aan elkaar geplakt. De achtergrond heeft de vorm van een raam zoals dat in het Alhambra voorkomt." Nee, nu ze weet waar ze mee bezig is vindt ze het eindgesprek niet meer spannend. In de deelnemersinstructie staat precies wat ze daarvan kan verwachten, en dat ze dan alles mee moet nemen: het logboek, het programma van eisen, het *moodboard*, de schetsontwerpen en de raming van materiaal, tijd en kosten. Bovendien hebben ze alles al een keer geoefend. Voor de vorige opdacht moesten ze een decor voor een theaterproductie ontwerpen en maken. Daarbij kwamen alle onderdelen van de pvb al aan de orde.

Alle partijen zijn positief over de samenwerking. Thei, de klant, is erg enthousiast over de leerlingen. Bij het verkoopgesprek heeft hij heel duidelijk aangegeven wat hij van ze verwacht. Dat ze er om tien uur moeten zijn. Dat ze materiaal van de tuin mogen gebruiken, maar dat ze dat op tijd aan moeten geven. Dat ze hem altijd mogen bellen. Hij denkt erover het onderwijs in te gaan. CITAVERDE College en PTC+ zijn trots op de uitvoering van de pvb. Sicko: "Kan het authentiekter?" Anseliek en Liesbeth zijn zeer te spreken over de sfeer in de groep en over de inzet van de leerlingen.

De leerlingen uiten hun waardering door elke dag van tien tot vier aanwezig te zijn, ze steunen elkaar waar nodig en klagen niet over het slechte weer. Julie ziet al haar voorbereiding en dagelijkse inzet beloond in de prestaties van de leerlingen. Ze laten de meest verrassende ontwikkeling zien. Zo leerde Antwan van zijn oma naaien en stikte hij op zijn Japanse wandkleden sierlijke en grillige patronen in frisse kleuren. Het CITAVERDE College is trots op de samenwerking met Mondo verde. Want dat is misschien nog wel het meest in het oog springend. Zonder goede communicatie tussen de verschillende partijen zou dit kerstspreekje er niet kunnen zijn. □